

వసంత నవరాత్రి ఉత్సవం ప్రత్యేకత

పరిచయం

భారతీయ సంస్కృతిలో నవరాత్రులు అత్యంత పవిత్రమైన పండుగలుగా భావించబడతాయి. ప్రతి సంవత్సరం శరన్నవరాత్రులు (ఆశ్వయుజ మాసంలో) ఘనంగా జరుపుకుంటారనే విషయం అందరికీ తెలిసిందే. అయితే **వసంత నవరాత్రులు** కూడా అంతే ప్రాధాన్యత గలవి. ఇవి చైత్ర మాస శుక్ల పక్షం ప్రతిపద నుండి దశమి వరకు జరుపుకునే దివ్య ఉత్సవాలు. ఈ పండుగకు ఒక ప్రత్యేకత, ఆధ్యాత్మికత, సాంస్కృతిక ప్రాధాన్యం ఉంది.

వసంత నవరాత్రుల ఉద్భవం

ప్రాచీన గ్రంథాల ప్రకారం వసంత నవరాత్రులు **వసంత ఋతువు ఆరంభంలో** జరుపుకుంటారు. ఈ కాలం ప్రకృతి పుష్పాలతో, పచ్చదనంతో నిండి ఉంటుంది. భూమి మొత్తం సరికొత్త శక్తితో అలరారుతుంది. ఈ సందర్భంలో దుర్గాదేవిని, లలిత త్రిపురసుందరిని ఆరాధించడం ద్వారా మనకు శారీరక, మానసిక శక్తులు పెరుగుతాయని నమ్మకం.

చైత్ర శుద్ధ నవమి నాడు శ్రీరామ జన్మోత్సవం జరుపుకుంటారు. అందుకే వసంత నవరాత్రులు శ్రీరామకథ, దుర్గారాధన, లలితా సహస్రనామ పారాయణాలతో మిళితమై ఉంటాయి.

వసంత నవరాత్రుల ప్రత్యేకత

ఈ ఉత్సవాన్ని గ్రామీణ ప్రాంతాల నుండి పట్టణాల వరకు అత్యంత భక్తి శ్రద్ధలతో జరుపుకుంటారు. రాష్ట్రంలోని అనేక దేవాలయాలు ఈ సందర్భంగా **అలంకారాలు, పూజావిధులు, సంగీత నృత్య కార్యక్రమాలు** నిర్వహిస్తాయి.

ప్రధానంగా **కనకదుర్గ అమ్మవారి దేవాలయం** (విజయవాడ) వసంత నవరాత్రుల సమయంలో ప్రత్యేక మహోత్సవ కేంద్రమవుతుంది. ఇక్కడ ప్రతి రోజూ అమ్మవారిని వేర్వేరు అలంకారాల్లో దర్శనం కలిగిస్తారు.

ఉదాహరణకు: బాలత్రిపురసుందరి, అన్నపూర్ణ, మహాలక్ష్మి, కనకదుర్గ, మహిషాసుర మర్ధిని, లలిత, రాజరాజేశ్వరి వంటి రూపాల్లో దేవిని దర్శించవచ్చు.

వసంత నవరాత్రుల ఆధ్యాత్మికత

దుర్గాదేవి ఆరాధన - మొదటి మూడు రోజులు దుర్గాదేవికి పూజలు చేస్తారు. ఆమె శక్తి బలాన్ని ఆరాధిస్తారు.

లక్ష్మీ దేవి ఆరాధన - నాలుగో రోజు నుండి ఆరో రోజు వరకు లక్ష్మీదేవిని ఆరాధిస్తారు. ఇది ఆర్థిక స్థిరత్వం, ఐశ్వర్యం కలిగిస్తుంది.

సరస్వతీ దేవి ఆరాధన - ఏడవ రోజు నుండి తొమ్మిదవ రోజు వరకు విద్య, జ్ఞానం, కళలు ప్రసాదించే సరస్వతీదేవిని పూజిస్తారు.

దశమి ఉత్సవం - పదవ రోజు విజయదశమి ఉత్సవంగా జరుపుకుంటారు. ఇది విజయానికి సంకేతం.

వసంత నవరాత్రులలో ఆచారాలు

ఘటస్థాపన: పండితులు శుద్ధచిత్తంతో కుంభాన్ని ప్రతిష్ఠించి దానిని దుర్గామాత ప్రతీకగా భావిస్తారు.

ఆలయ సందర్శన: భక్తులు సమీప దేవాలయాలకు వెళ్లి అర్చనలు, ప్రత్యేక పూజలు చేస్తారు.

లలిత సహస్రనామ పారాయణం: ఈ కాలంలో లలిత సహస్రనామం, దుర్గాసప్తశతి పారాయణం ముఖ్యంగా జరుగుతాయి.

అన్నదానం: భక్తులు ఈ రోజుల్లో పేదలకు, అశక్తులకు అన్నదానం చేసి పుణ్యం సంపాదిస్తారు.

కనకదుర్గ అమ్మవారి ఆలయం, విజయవాడ

వసంత నవరాత్రుల ప్రాధాన్యం చెప్పుకుంటే, కనకదుర్గ అమ్మవారి ఆలయం ప్రత్యేకంగా చెప్పక తప్పదు. కృష్ణా నది తీరాన ఉన్న ఈ దేవాలయంలో వసంత నవరాత్రులు అత్యంత వైభవంగా జరుగుతాయి. ఆలయంలో ప్రతిరోజూ అమ్మవారికి ప్రత్యేక అలంకారాలు చేసి, భక్తులకు దర్శనం కలిగిస్తారు.

ఇక్కడ జరిగే **శ్రీచక్రాధన, చండీహోమం, నవాహ్నిక హోమాలకు** రాష్ట్రం అంతటినుండి వేలాది భక్తులను ఆకర్షిస్తాయి.

సామాజిక, సాంస్కృతిక ప్రభావం

వసంత నవరాత్రులు కేవలం ఆధ్యాత్మిక పండుగ మాత్రమే కాదు. ఇది సామాజిక, సాంస్కృతిక సమాగమానికి కూడా వేదికవుతుంది. గ్రామాల్లో **జాతరలు, హరినామ సంకీర్తన, కళారూపాలు** నిర్వహిస్తారు.

బుర్రకథ, హరిదాసు గానం వంటి సంప్రదాయ కళలకు ఈ కాలంలో ప్రత్యేక ప్రాధాన్యం ఉంటుంది.

మహిళలు **కొలాటం, పూజా కొలాలు** వేస్తారు.

ఇంటింటా **బొమ్మల కొలువులు** ఏర్పాటు చేసి దేవి మహిమలను చాటుతారు.

ఆరోగ్య, వైజ్ఞానిక ప్రాముఖ్యత

వసంత ఋతువులో శరీరంలో అనేక మార్పులు వస్తాయి. ఈ సమయంలో ఉపవాసం, సాత్విక ఆహారం తీసుకోవడం ద్వారా శరీరం శుభ్రపడుతుంది.

ఉపవాసం - జీర్ణవ్యవస్థకు విశ్రాంతి ఇస్తుంది.

ధ్యానం, జపం - మానసిక ప్రశాంతతను ఇస్తాయి.

పూజా విధులు - సామూహిక ఏకతను పెంపొందిస్తాయి.

ప్రజల భక్తి విశ్వాసాలు

ప్రజలు వసంత నవరాత్రులలో చేసిన ప్రార్థనలు తప్పక ఫలిస్తాయని నమ్మకం.

విద్యార్థులు పరీక్షల ముందు **సరస్వతీ పూజ** చేస్తారు.

వ్యాపారులు **లక్ష్మీ పూజ** చేసి ఐశ్వర్యం కోరుకుంటారు.

కుటుంబాలు **దుర్గాదేవి పూజ** చేసి శాంతి, రక్షణ పొందుతారు.

ముగింపు

వసంత నవరాత్రులు ప్రజల హృదయాలను ఆధ్యాత్మికతతో, భక్తిశ్రద్ధలతో నింపే పండుగ.

ఇది కేవలం దేవి ఆరాధన మాత్రమే కాదు; **ప్రకృతి ఉత్సవం, సామాజిక ఏకతా వేదిక,**

ఆధ్యాత్మిక శక్తి పునరుద్ధరణ. కనకదుర్గ అమ్మవారి ఆలయం ఈ పండుగకు

కేంద్రబిందువుగా నిలుస్తుంది.

అందువల్ల ప్రతి భక్తుడు వసంత నవరాత్రులలో కనీసం ఒక్కరోజైనా పూజా కార్యక్రమాల్లో

పాల్గొని దేవి ఆశీస్సులు పొందడం అత్యంత శ్రేయస్కరం.